

UNIT V

15. What are the objectives of W.T.O.?

ప్రపంచ వాణిజ్య సంఖ్య యొక్క లక్ష్యాలేవి?

16. What are the phases of trade cycles? Explain them.

వ్యాపార చక్రాల దశలేవి? వాటిని వివరింపుము.

(1201 MC)

B.Com. (Gen./Res/Voc) DEGREE EXAMINATION,
MARCH/APRIL 2016.

(Supplementary)

(Examination at the end of First Year)

Part II — Common

BUSINESS ECONOMICS

(Regulation 2013-2014)

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A — (4 × 5 = 20 marks)

Answer any FOUR of the following.

1. Differences between micro and macro economics.

సూక్ష్మ - స్థూల అర్థశాస్త్రముల మధ్య వ్యత్యాసాలు.

2. What are the determinant factors of demand?

డిమాండ్ నిర్ణయించే అంశాలేవి?

3. What are the determinant factors of supply?

సప్లై నిర్ణయించే అంశాలేవి?

4. Explain the relationship between average cost and marginal cost.

సగటు మరియు ఉపాంత వ్యయాల మధ్య సంబంధమును వివరింపుము.

5. Features of monopoly.

ఏకస్వామ్యము లక్షణాలు.

6. Explain about globalization.

ప్రపంచీకరణ భావనను వివరింపుము.

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer ONE question from each Unit.

UNIT I

7. Define the business economics and explain the scope of business economics.

వ్యాపార అర్థశాస్త్రమును నిర్వచించి దాని పరిధిని గూర్చి వివరింపుము.

8. Explain the law of diminishing marginal utility.

క్రమక్షీణోపాంత ప్రయోజన సూత్రమును గూర్చి వివరింపుము.

UNIT II

9. Define the demand and explain the law of demand.

డిమాండ్ నిర్వచించి డిమాండ్ సూత్రమును వివరింపుము.

10. Explain the consumer surplus.

వినియోగదారుని మిగులు భావనను వివరింపుము.

UNIT III

11. Explain the law of variable proportion.

చరానుపాతాల సూత్రమును వివరింపుము.

12. Explain the relationship of various short period cost concepts explain with the help of diagram.

రేఖాచిత్ర పట సహాయంతో వివిధ స్వల్పకాలిక వ్యయ భావనలను గూర్చి వివరింపుము.

UNIT IV

13. Explain the price and output determination of monopoly.

ఏకస్వామ్యంలో ధర మరియు ఉత్పత్తి నిర్ణయమును గూర్చి వివరింపుము.

14. Explain the Kink demand curve in oligopoly.

పరిమిత స్వామ్యంలో కింక్ డిమాండ్ రేఖను వివరింపుము.

(1202 MC)

B.Com. (Gen/Res/Voc) DEGREE EXAMINATION, MARCH/APRIL 2016.

(Supplementary)

(Examination at the end of First Year)

Part II — Common

FINANCIAL ACCOUNTING – I

(Regulation 2013-2014)

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A — (4 × 5 = 20 marks)

Answer any FOUR of the following questions.

1. What are the objectives of Accounting?
అకౌంటింగ్ యొక్క ద్యేయాలను తెల్పుండి.
2. What are the advantages of Accounting?
అకౌంటింగ్ ప్రయోజనాలను తెల్పుండి.
3. What are the advantages of Computerised Accounting?
కంప్యూటరైజ్డ్ అకౌంటింగ్ యొక్క ప్రయోజనాలు తెల్పుండి.
4. Distinguish between cash discount – trade discount.
వర్తక డిస్కాంటు – నగదు డిస్కాంటు మధ్య భేదాలు తెల్పుండి.
5. What are the causes for depreciation?
తరుగుదలకు కారణాలేవి?
6. What is Normal Loss?
సాధారణ నష్టం అనగా నేమి?

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer ONE question from each Unit.

UNIT I

7. Journalise the following transactions :
2014
July 1 Ajay started Business with Rs. 50,000
2 Paid into Bank Rs. 40,000
4 Bought goods Rs. 5,000 for cash
12 Sold goods for cash Rs. 15,000

2014

- July 17 Purchased goods from Uday Rs. 7,000
18 Sold goods for Vikash Rs. 10,000
25 Withdraw from the Bank for personal use Rs. 5,000
30 Paid salaries to staff Rs. 8,000

ఈ క్రింది వ్యవహారాలకు చిట్టావద్దులు వ్రాయండి :

2014

- జూలై 1 అజయ్ రూ. 50,000 లతో వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించెను
2 బ్యాంకుకి చెల్లించినది రూ. 40,000
4 నగదుకు కొన్న సరుకు రూ. 5,000
12 నగదుకు అమ్మిన సరుకు రూ. 15,000
17 ఉదయ్ నుండి కొన్న సరుకు రూ. 7,000
18 వికాస్కు అమ్మిన సరుకు రూ. 10,000
25 సొంత వాడకానికై బ్యాంకు నుండి తీసినది రూ. 5,000
30 సిబ్బంది జీతాలు చెల్లింపు రూ. 8,000

8. Prepare cash A/c from the following transaction :

2014

- March 2 Mr. Suman started Business with cash Rs. 50,000
3 Paid in Bank Rs. 20,000
4 Purchased goods from Amrita Rs. 17,000 for cash
5 Sold goods for cash Rs. 23,000
6 Purchased stationery Rs. 8,000
7 Sold goods to Amar Rs. 12,000
16 Received from Amar Rs. 10,000
28 Paid commission Rs. 7,000
30 Paid Rent Rs. 5,000

ఈ క్రింది వ్యవహారాల నుండి నగదు ఖాతాను తయారు చేయండి :

2014

- మార్చి 2 మిస్టర్ సుమన్ వ్యాపారాన్ని ప్రారంభించడానికి తెచ్చిన నగదు రూ. 50,000
3 బ్యాంకుకు చెల్లించినది రూ. 20,000
4 అమిత నుండి నగదుకు కొన్న సరుకు రూ. 17,000

2014

మార్చి 5 నగదుకు అమ్మిన సరుకు రూ. 23,000

6 స్టేషనరీ కొనుగోలు రూ. 8,000

7 అమర్కు అమ్మిన సరుకు రూ. 12,000

16 అమర్ నుండి వచ్చిన నగదు రూ. 10,000

28 కమిషన్ చెల్లింపు రూ. 7,000

30 చెల్లించిన అద్దె రూ. 5,000

UNIT II

9. Prepare three column cash book of Mr. Mohan from the following particulars.

2010

Jan 1 Cash in hand Rs. 3,000 and at Bank Rs. 12,000

4 Bought goods for cash Rs. 800 and for cheque Rs. 2,250

6 Drew cash for office use Rs. 2,000

10 Paid wages in cash Rs. 2,000

15 Paid Rajesh Rs. 800 by cheque

18 Sold goods for cash Rs. 4,000

22 Paid into Bank Rs. 3,500

25 Paid Murthy 1450 in full settlement of his account Rs. 1,500

29 Received cheques Gopal Rs. 950 and allowed him discount Rs. 50

మొహన్ అందించిన క్రింది వివరాల నుండి మూడు వరుసల నగదు చిట్టాను తయారు చేయండి :

2010

జనవరి 1 చేతిలో నగదు రూ. 3,000 మరియు బ్యాంకులో నగదు రూ. 12,000

4 కొనుగోళ్ళు నగదు ద్వారా రూ. 800 మరియు చెక్కు ద్వారా రూ. 2,250

6 ఆఫీసు అవసరాలపై బ్యాంకు నుండి తీసినది రూ. 2,000

10 వేతనాలు చెల్లింపు రూ. 2,000

15 రాజేశ్ కు చెక్కు ద్వారా చెల్లింపు రూ. 800

18 నగదు అమ్మకాలు రూ. 4,000

22 బ్యాంకుకి చెల్లించినది రూ. 3,500

25 మూర్తికి పూర్తి బాకీ పరిష్కారంగా చెల్లించినది రూ. 1,450 బాకీ మొత్తం రూ. 1,500

29 గోపాల్ నుండి చెక్కు ద్వారా స్వీకరించినది రూ. 950, అతనికి ఇచ్చిన డిస్కాంటు రూ. 50

10. The cash book show the balance of Rs. 24,200 on comparing the cash book with the pass book the following particulars were noted. Prepare Bank reconciliation statement
- Cheques issued but not presented for payment Rs. 2,400
  - Bank paid insurance premium Rs. 1,500 on customer's behalf
  - Cheques deposited into bank but not collected Rs. 2,600
  - Bank charges charged by the Bank Rs. 70
  - Interest on investment collected by the bank Rs. 350.

నగదు పుస్తకం ప్రకారం నిల్వ రూ. 24,200. నగదు పుస్తకాన్ని, బ్యాంకు పాస్‌బుక్‌ను పరిశీలించగా ఈ క్రింది విషయాలు వెల్లడి అయినాయి. బ్యాంకు నిల్వల సమన్వయ వట్టిని తయారు చేయండి.

- జారీ చేసిన ఇంకనూ చెల్లింపుకి దాఖలు కాని చెక్కులు రూ. 2,400
- ఖాతాదారుని తరుపు బ్యాంకు చెల్లించిన ఇన్సూరెన్స్ ప్రీమియం రూ. 1,500
- బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేసిన చెక్కులు ఇంకా వసూలు కాలేదు రూ. 2,600
- బ్యాంకరు చార్జీ చేసిన బ్యాంకు చార్జీలు రూ. 70
- బ్యాంకరు వసూలు చేసిన పెట్టుబడులపై వడ్డీ రూ. 350.

UNIT III

11. Rectify the following :

- An amount of Rs. 2,000 withdrawn for private use by the proprietor has been debited to general expenses account (Dr.).
- Rs. 3,000 paid on account on salary to the cashier stands debited to his personal account.
- An account Rs. 1,500 paid for wages is posted twice to debit side of wages account.
- Discount column of cash book (Cr.) was under cost by Rs. 200
- A purchase of Rs. 2,000 from Balaji was ommitted from books completely.

ఈ క్రింది వాటిని సరిదిద్దండి :

- యజమాని సొంతానికై బ్యాంకు నుండి తీసిన రూ. 2,000, సాధారణ ఖర్చులు ఖాతాకు (Dr.) చేసారు.
- క్యాషియర్‌కు చెల్లించి జీతం రూ. 3,000 అతని వ్యక్తిగత ఖాతాకు డెబిట్ చేసారు.
- వేతనాలుకై చెల్లించిన రూ. 1,500 వేతనాల ఖాతాలో డెబిట్ వైపు రెండు సార్లు నమోదు చేసారు.
- నగదు పుస్తకంలో (Cr.) వైపు డిస్కాంటు వరుస తక్కువగా కూడిన మొత్తం రూ. 200.
- బాలజీ నుండి కొనుగోలు చేసి మొత్తం రూ. 2,000 పుస్తకాలలో వ్రాయలేదు.

12. Following in the trial balance of Ram Lal on March 31, 2013.

Debit Balances	Rs.	Credit Balances	Rs.
Bank	75,000	Capital	2,00,000
Purchases (Adjusted)	34,96,000	Bills payable	50,000
Salaries	21,000	Loan	1,00,000
Carriage on sales	2,500	Sales	36,00,000
Carriage on purchases	2,000	Discount	2,000
Lighting	1,500	Commission	500
Buildings	1,35,000	Creditors	1,00,000
Rates and Taxes	2,000		
Sundry debtors	40,000		
Furniture	30,000		
Cash in hand	1,250		
Bills Receivable	7,500		
Stock (31.3.2013)	3,06,250		

Rates have been prepaid to the Extent of Rs. 600. During the year bad debts amounted to Rs. 2,500. A provision @ 5% has to be made on debtors buildings have to be depreciated at 2% and furniture at 10% prepare trading and profit and loss account and the balance sheet as on 31.3.2013.

మార్చి 31, 2013 అంకణా నిల్వలు ఈ క్రింది విధంగా కలవు.

డెబిట్ నిల్వలు	రూ.	క్రెడిట్ నిల్వలు	రూ.
బ్యాంకు	75,000	మూలధనం	2,00,000
కొనుగోళ్ళు (సర్దుబాటు చేసిన) తర్వాత	34,96,000	చెల్లింపు బిల్లులు	50,000
జీతాలు	21,000	ఋణం	1,00,000
అమ్మకాల రవాణా	2,500	అమ్మకాలు	36,00,000
కొనుగోలు రవాణా	2,000	డిస్కౌంట్	2,000
లైటింగ్	1,500	కమిషన్	500
భవనాలు	1,35,000	ఋణదాతలు	1,00,000
రేట్లు/పన్నులు	2,000		

డెబిట్ నిల్వలు	రూ.	క్రెడిట్ నిల్వలు	రూ.
ఋణగ్రస్తులు	40,000		
ఫర్నిచర్	30,000		
చేతిలో నగదు	1,250		
వసూలు బిల్లులు	75,000		
సరుకు (31.3.2013)	3,06,250		

ముందుగా చెల్లించిన రేట్లు రూ. 600, ఈ సం॥లో రానిబాకీలుగా రూ. 2,500, రాని సంశయాత్మక ఏర్పాటుగా ఋణగ్రస్తులపై 5% ఏర్పాటు చేయవలె. భావనాలపై 2% ఫర్నిచర్పై 10% తరుగుదల లెక్కించవలె. వర్తకపు లాభనష్టాల ఖాతాను 31.3.2013 నాటి ఆస్తి అప్పుల పట్టిని తయారు చేయుము.

UNIT IV

13. A of Sonept consigned 500 bicycles to B of Cochin to be sold on his account at his risk. The cost of one bicycle was Rs. 200. A paid Rs. 5,500 was freight and insurable and received Rs. 40,000 as Advance from B. B paid Rs. 1,000 as Octroi and carriage Rs. 1,500 as rent and Rs. 1,200 insurance. 410 bicycles were sold by B for Rs. 1,10,000. B was entitled to a commission by 5% on sale @ Rs. 250 per bicycle and 25% of any surplus price realised. Show the ledger accounts in the books of A?

సానేపేటకు చెందిన A 500 సైకిళ్ళను కొచ్చిన్‌కు చెందిన B కి అతనే రిస్కు చరిస్తూ అమ్మవల్సిందిగా పంపినాడు. సైకిల్ ఓక్కంటికి ధర రూ. 200. A ఫ్రైట్ ఖర్చులు, ఇన్సూరెన్స్ క్రింద రూ. 5,500 చెల్లించాడు B నుండి అడ్వాన్సుగా రూ. 40,000 పొందాడు. B అక్రాయి్ క్రింద రూ. 1,000 రవాణా ఖర్చుల క్రింద రూ. 1,500, అద్దె ఇన్సూరెన్సు క్రింద రూ. 1,200 చెల్లించాడు. 410 సైకిళ్ళును B రూ. 1,10,000 అమ్మాడు. అమ్మిన సైకిల్ ధర ఓక్కంటికి రూ. 250 పై 5% కమీషన్, అధరకు మించి అమ్మిన మిగులు మొత్తంపై 25% కమీషన్‌ను B పొందడానికి అర్హుడు A పుస్తకాలలో అవసరమైన ఖాతాలను చూపండి.

14. A and B were participants in a Joint venture sharing profit and loss in the preposition of 10 : 9 respectively. Each party maintain a complete in his own books. A supplies goods to the value of Rs. 25,000 and incurs an expenditure of Rs. 500 on them and B supplies goods to the extent of 21,000 and his expenses there on amounted to Rs. 1,000. A sells all the goods for Rs. 70,000 for which he is entitled to receive a commission at 5%. Accounts are settled by Bank draft prepare necessary accounts in the books of A.

A, B లు ఉమ్మడి వ్యాపారంలో ప్రవేశించి లాభనష్టాలను 10 : 9 వంతుకుంటున్నారు. ప్రతి పార్టీ తన పుస్తకాలలో పూర్తి రికార్డు నిర్వహిస్తున్నారు. 'A' రూ. 25,000 లు విలువ గల సరుకును సప్లయ్ చేసి రూ. 500 ఖర్చు చేసినారు. 'B' రూ. 21,000 ల విలువ ఉన్న సరుకును పంపి రూ. 1,000 ఖర్చులు చెల్లించినాడు. 'A' అన్ని సరుకులను రూ. 70,000 లకు అమ్మాడు అతనికి అమ్మకాలపై 5% కమీషన్ వస్తుంది. డ్రాఫ్ట్ ద్వారా ఖాతాలను పరిష్కరించారు. పై వ్యవహారాలను 'A' పుస్తకాలలో అవసరమైన ఖాతాలను తెల్పండి.

UNIT V

15. A manufacturing concern whose books are closed on 31 March, purchased machinery for Rs. 1,50,000 on 1st April 2009. Additional Machinery was acquired for Rs. 40,000 on 30th September 2010 and for Rs. 25,000 on 1st April 2012. Certain machinery, which was purchased for Rs. 40,000 on 30th September, 2010 was sold for Rs. 34,000 on 30th September, 2012. Give Machinery account for the year ending 31.3.2013 taking in to account depreciation at 10% per annum on the written – down value.

ఉత్పాదక సంస్థ వారు పుస్తకాలను మార్చి 31 తో ముగింపు చేస్తారు. ఏప్రిల్ 1, 2009 న ఒక యంత్రాన్ని రూ. 1,50,000, మరొక యంత్రాన్ని రూ. 40,000 లకు సెప్టెంబరు 30, 2010 న రూ. 25,000 లు విలువైన నియంత్రాన్ని ఏప్రిల్ 1, 2012 కొనుగోలు చేశారు. సెప్టెంబరు 30, 2010 న కొనుగోలు చేసిన యంత్రం రూ. 40,000 ను రూ. 34,000 లకు సెప్టెంబరు 30, 2012 అమ్మినారు. తరుగుదలను సంవత్సరానికి 10% చొప్పున తగ్గుతున్న నిల్వల పద్ధతిలో లెక్కిస్తూ యంత్ర ఖాతాను 31.3.2013 సంవత్సరాంతం వరకు తయారు చేయండి.

16. A Trader maintained a provision for doubtful debts @ 5% a provision for discount @ 2% on debtors and reserved for discount @ 2% on creditors which on 1st January 2014 stood at Rs. 1,500, Rs. 500 and Rs. 400 respectively his balances on 31st December 2014 and 2015 were as follows :

	31 December, 2014	31 st December, 2015
Bad debts written off	1,800	300
Debtors	20,000	6,000

Show bad debts and provision for doubtful debts account.

ఒక వర్తకుడి రాని సంశయాత్మక బాకీలలో 5%, ఋణగ్రస్తులపై ఋణదాతలపై డిస్కాంటు నిధి నిమిత్తం 2% చొప్పున ఏర్పాటు చేస్తాడు. 2014-15 డిసెంబరు 31 తో అంతం అయ్యే సంవత్సరాలకు ఆవర్త నిల్వలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

	31.12.2014	31.12.2015
రద్దుపరిచిన రానిబాకీలు	1,800	300
ఋణగ్రస్తులు	20,000	6,000

1 జనవరి 2014 తేదీన రాని సంశయాత్మక బాకీలను ఏర్పాటు రూ. 1,500 ఋణగ్రస్తుల డిస్కాంటు నిధి ఏర్పాటు రూ. 500, ఋణదాత డిస్కాంటు 2% నిధికి ఏర్పాటు రూ. 400. రాని బాకీల ఖాతా, రాని సంశయాత్మక బాకీలను ఏర్పాటు ఖాతాను తయారు చేయండి.

UNIT IV

13. Explain the functions of management.
నిర్వహణ విధులను వివరించండి.

Or

14. Discuss the steps in planning.
ప్లానింగ్‌లోని దశలను చర్చించండి.

UNIT V

15. Explain the principles of organization.
వ్యవస్థ యొక్క సూత్రములను వివరించండి.

Or

16. Explain the difficulties in the process of delegation.
అధికారప్రధాన ప్రక్రియలో ఉన్న ఇబ్బందులను వివరించండి.

(1203 MC)

B.Com.(Gen./Res) DEGREE EXAMINATION,
MARCH/APRIL 2016.

(Supplementary)

(Examination at the end of First Year)

Part II — Common

BUSINESS ORGANIZATION AND MANAGEMENT

(Regulation 2013-2014)

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A — (4 × 5 = 20 marks)

Answer any FOUR of the following.

1. Commerce.
వాణిజ్యము.
2. Explain features of equity shares.
ఈక్విటీ వాటా లక్షణాలు వివరించండి.
3. What are the advantages of joint Hindu family business?
సమిష్టి హిందూ కుటుంబ వ్యవస్థ లక్షణాలు తెలపండి.

4. What are the contents of articles of association?

కంపెనీ నియమావళిలోని అంశాలను తెలపండి.

5. Explain the importance of leadership.

నాయకత్వ ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.

6. Explain about centralization.

కేంద్రీకరణము గురించి వివరించండి.

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer ONE question from each unit.

UNIT I

7. Explain the features of business.

వ్యాపారము యొక్క లక్షణాలను వివరించండి.

Or

8. What is meant by entrepreneur? Explain characteristics of entrepreneur.

ఎంటర్ ప్రెన్యూర్ అనగానేమి? ఎంటర్ప్రెన్యూర్ యొక్క లక్షణాలు వివరించండి.

UNIT II

9. Explain the advantages and disadvantages of sole trading.

సొంతవ్యాపారము యొక్క ప్రయోజనాలు మరియు లోపాలు వివరించండి.

Or

10. Discuss the features of partnership.

భాగస్వామ్య సంస్థ యొక్క లక్షణాలు చర్చించండి.

UNIT III

11. Explain the differences between private and public companies.

ప్రైవేట్ మరియు పబ్లిక్ కంపెనీల మధ్య వ్యత్యాసములను వివరించండి.

Or

12. Explain the clauses of memorandum of association.

సంస్థాపన పత్రంలోని క్లాజులను వివరించండి.

12. (a) Explain creation of table using Table-wizard in MS-Access.

MS-Access లో Table-wizard ని ఉపయోగించి table ను సృష్టించు విధానమును తెలుపుము.

Or

- (b) Explain creation of presentations in MS-Power Point, manually and also by using auto content wizard.

MS-పవర్ పాయింట్ లో ప్రజెంటేషన్ మాన్యువల్ గా మరియు auto content wizard ని ఉపయోగించి ఏ విధంగా చేస్తారో తెలుపుము.

13. (a) Write the services available on Internet.

ఇంటర్నెట్ ద్వారా లభ్యమయ్యే సేవలను వ్రాయుము.

Or

- (b) What is E-commerce? What are the advantages and disadvantages of E-commerce?

E-commerce అనగా ఏమిటి? E-commerce యొక్క లాభ, నష్టాలను గూర్చి తెల్పుండి.

(1204 MC)

B.Com.(Gen./Res/Voc) DEGREE EXAMINATION,
MARCH/APRIL 2016.

(Supplementary)

(Examination at the end of First Year)

Part II – Common

FUNDAMENTALS OF INFORMATION
TECHNOLOGY

(Regulation 2013-14)

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A — (5 × 4 = 20 marks)

Answer any FIVE of the following.

1. What are the characteristics of computers?
కంప్యూటర్ల లక్షణాలను వివరింపుము.
2. What are the difference between Tele-conference and Video-conference?
Tele-conference మరియు Video-conference ల మధ్య వ్యత్యాసాలను తెల్పుండి.
3. Explain the purpose of disk operating system.
డిస్క్ ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్ ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.

4. Write about Virus protection.
వైరస్ రక్షణ అనగానేమి?
5. What is word processing and its features?
వర్డ్ ప్రాసెసింగ్ అనగానేమి? దాని లక్షణాలను వివరింపుము.
6. How can you create a new worksheet?
కొత్త వర్క్ షీట్ ను ఎలా ఏర్పాటు చేస్తారు?
7. State the procedure to create a form in MS-Access.
MS-Access లో form ను సృష్టించటానికి సంబంధించిన విధానాన్ని తెల్పుము.
8. List the common multimedia presentation devices.
మల్టీమీడియా ప్రెజెంటేషన్ లో ఉపయోగించు పరికరాలను తెల్పుండి.

SECTION B – (5 × 10 = 50 marks)

Answer the following questions.

9. (a) What do you mean by computer memory?
Explain different types of memories.
కంప్యూటర్ మెమరీ అనగానేమి? వివిధ రకాల మెమరీలను గురించి తెల్పుము.

Or

2

(1204 MC)

- (b) What is Network and explain types of Network LAN, WAN and MAN.
నెట్ వర్క్ అనగా ఏమిటి? వివిధ నెట్ వర్క్ టైపులను వివరించుము. LAN, WAN మరియు MAN.
10. (a) Define Windows operating system and explain various functions of task bar.
విండోస్ ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్ ను నిర్వచించి, టాస్క్ బార్ కు సంబంధించిన వివిధ విధులను తెల్పుము.

Or

- (b) Explain about DOS internal and external commands.
వివిధ రకాలైన DOS internal మరియు external commands గూర్చి వివరింపుము.
11. (a) What is template? Explain how to use templates in MS-Word.
టెంప్లేట్ అనగానేమి? MS-Word నందు టెంప్లేట్ లను ఎలా ఉపయోగించాలో వివరించండి.

Or

- (b) How can you create a new worksheet?
Explain any five in-built mathematical functions in Access.
కొత్త వర్క్ షీట్ ను ఎలా ఏర్పాటు చేస్తారు? ఎక్సెల్ లో పొందుపరచి ఉన్న ఏదేని ఐదు మ్యాథమెటికల్ ఫంక్షన్ లను తెల్పుము.

3

(1204 MC)

(1602 MC)

B.Com. (Vocational) DEGREE EXAMINATION, MARCH/APRIL 2016.

(Supplementary)

(Examination at the end of First Year)

Part II — IT Procedure and Practice

INDIAN TAX SYSTEM AND INCOME TAX LAW

(Regulation 2013-2014)

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A — (4 × 5 = 20 marks)

Answer any FOUR of the following.

1. Differences between tax evasion and tax avoidance.

పన్ను నుండి తప్పించుకొనుటకు పన్ను ఎగవేతకు మధ్య గల తేడాలను వివరింపుము.

2. Rent free house.

ఉచిత గృహ వసతి.

3. Deductions U/S 24.

సెక్షన్ 24 ప్రకారం తగ్గింపులు.

4. Public Provident Fund (P.P.F).

ప్రజా భవిష్య నిధి.

5. Short term capital gain.

స్వల్పకాలిక మూలధనపు లాభం.

6. Income features.

ఆదాయ లక్షణాలు.

7. Set off carry forward losses.

నష్టాల భర్తీని ముందుకు తీసుకొనిపోవుట.

8. Sec "C" deductions.

సెక్షన్ "C" ప్రకారం తగ్గింపులు.

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer ONE question from each Unit.

UNIT I

9. Explain the exempted income from tax U/S 10.

పన్నుకు గురికాని ఆదాయంను U/S 10 ప్రకారము వివరించండి.

Or

10. Explain about Indian Tax systems.

భారతీయ పన్ను విధానమును వివరింపుము.

UNIT II

11. Define agricultural income, explain partly agriculture and partly business income.

వ్యవసాయ ఆదాయాన్ని నిర్వచించి, పాక్షిక వ్యవసాయ ఆదాయం మరియు పాక్షిక వ్యాపార ఆదాయాన్ని వివరింపుము.

Or

12. Various types of taxes. Explain.

వివిధ రకాల పన్నులను. వివరింపుము.

UNIT III

13. From the particulars given below compute his Gross Salary :

Particulars	Rs.
(a) Salary	1,48,000
(b) Bonus	12,000
(c) Furnished flat provided to the employee at Kanpur (population above 25 lakhs) for which actual rent paid by the company	78,000
(d) Rent received from the employee	12,000
(e) Furniture at cost (including television, Fridge and Air conditional)	50,000

దిగువ వివరాల నుండి స్థూల జీతంను లెక్కింపుము :

వివరాలు	రూ.
(a) జీతం	1,48,000
(b) బోనస్	12,000
(c) ఉపకరణాలతో కూడిన ఉచిత వసతికి (జనాభా 25 లక్షలపైగా) కంపెనీ చెల్లించిన అద్దె	78,000
(d) ఉద్యోగి నుండి వసూలు చేసిన అద్దె	12,000
(e) ఫర్నిచర్ ఖరీదు (టీ.వి. ఫ్రిజ్, A/c తో)	50,000

Or

14. A house was completed on April 1, 2006 and following information is available about this house

Municipal value of the house Rs. 36,000 p.a.

Fair rental value of the house Rs. 35,000 p.a.

Actual Rent Rs. 4,000 p.m.

Municipal Taxes Rs. 6,000 p.a.

Let out for the period 1.4.2006 to 31.12.2006 and self occupied from 1.1.2007 onwards :

Fire insurance premium Rs. 3,600

Land revenue Rs. 6,000

Interest on loan for the period :

(a) 1.4.2003 to 31.3.2006 Rs. 45,000

(b) 1.4.2006 to 31.3.2007 Rs. 15,000.

Calculate income from the house property for the previous year ending on 31.3.2007.

ఒక గృహమును ఏప్రిల్ 1, 2006 నిర్మించబడినది, అందుకు సంబంధించిన వివరములు దిగువ విధంగా ఉన్నాయి :

మున్సిపల్ విలువ సం॥కి రూ. 36,000

యుక్తమైన అద్దె విలువ సం॥కి రూ. 35,000

వాస్తవ అద్దె నెలకు రూ. 4,000

మున్సిపల్ పన్నులు సం॥కి 6,000

1.4.2006 నుండి 31.12.2006 వరకు అద్దెకిచ్చి 1.1.2007 నుండి సొంత నివాసముకు వాడుకున్నాడు.

అగ్ని భీమా ప్రీమియం రూ. 3,600

భూమి శిస్తు రూ. 6,000

ఋణంపై వడ్డీ

(a) 1.4.2003 నుండి 31.3.2006 రూ. 45,000

(b) 1.4.2006 నుండి 31.3.2007 రూ. 15,000.

31.3.2007 తో అంతమయ్యే గత సం॥నికి గృహస్థి నుండి ఆదాయం లెక్కింపుము.

UNIT IV

15. From the following particulars, compute the business income of Mr. S. Ranganathan :

	Rs.		Rs.
To Salaries	90,000	By Gross profit	3,50,000
To Rent and taxes	20,000	By Dividend	4,000
To Service charges	4,000	By Bad debts recovered	
To Legal expenses	5,000	(allowed earlier)	4,400
To Reserve for income tax	6,000	By Interest from post office	
To Depreciation	12,000	Savings Bank	1,200
To Expenses on a question of patents rights	56,000		
To Office expenses	42,000		
To Contribution to RPF	12,000		
To Bad debts	4,500		
To Donations to NDF	2,500		
To Net profit	1,05,600		
	<u>3,59,600</u>		<u>3,59,600</u>

- (a) Legal expenses include Rs. 2,000 incurred by assessee for defending a case for damages for breach of contract which was decided in favor of assessee.
(b) Depreciation of the year on all assets other than patent rights is Rs. 16,900
(c) Contribution to RPF due on 31.3.2007 Rs. 2,000.

దిగువ వివరముల నుండి S. రంగనాథన్ వ్యాపార ఆదాయం లెక్కింపుము :

	రూ.		రూ.
To జీతాలు	90,000	By స్థూలలాభం	3,50,000
To అద్దె పన్నులు	20,000	By డివిడెండ్	4,000
To సేవా చార్జీలు	4,000	By తిరిగి వసూలైన రానిబాకీలు	
To న్యాయ ఖర్చులు	5,000	(గతంలో అనుమతించినవి)	4,400
To ఆదాయపు పన్ను రిజర్వు	6,000	By పోస్టాఫీసు సేవింగ్స్	
To తరుగుదల	12,000	బ్యాంకు నుండి వడ్డీ	1,200
To పేటెంట్ హక్కుల సేకరణ	56,000		
To కార్యాలయ ఖర్చులు	42,000		
To RPF కు చందా	12,000		

	రూ.	రూ.
To రానిబాకీలు	4,500	
To జాతీయ రక్షణ నిధికి విరాళం	2,500	
To నికర లాభం	1,05,600	
	<u>3,59,600</u>	<u>3,59,600</u>

- (a) అస్సెస్సీకి అనుకూలంగా నిర్ణయించబడిన ఒప్పందం రద్దుపై నష్టపరిహారం వసూలుకు సంబంధించిన కేసుకు సంబంధించిన వ్యయము రూ. 2,000 న్యాయ ఖర్చులలో కల్పి ఉన్నవి.
- (b) సంబంధిత సంవత్సరంలో అనుమతించదగిన తరుగుదల రూ. 16,900
- (c) 31.3.2007 నాడు RPF కు చందాలో రూ. 2,000 బకాయిపడిన మొత్తం కలిసి ఉంది.

Or

16. Compute the total income of Mr. Kiran, a lecturer of Nagarjuna university for the assessment year 2006-2007 on the basis of the following particulars :

- (a) Salary @ Rs. 3,000 per month
- (b) Dearness allowance @ 100% of salary
- (c) Wardenship allowance @ Rs. 150 per month
- (d) Royalty from books Rs. 2,000
- (e) Winnings from lottery (Net) Rs. 13,880
- (f) Interest on bank deposits Rs. 6,000
- (g) Expenses on purchase of lottery tickets Rs. 5,000
- (h) Examiner ship remuneration Rs. 2,000.

నాగార్జున యూనివర్సిటీలో లెక్చరర్గా పని చేస్తున్న శ్రీ కిరణ్ యొక్క 2006-07 సం॥నికి ఆదాయ వివరాలు క్రింది విధంగా ఉన్నాయి.

- (a) నెలకు జీతం రూ. 3,000
- (b) కరువుభత్యం జీతంలో 100%
- (c) వార్డెన్షిప్ భత్యం నెలకు రూ. 150
- (d) పుస్తకాలపై రాయల్టీ రూ. 20,000
- (e) లాటరీ నుండి గెలుపులు రూ. 13,880
- (f) బ్యాంకు డిపాజిట్లపై వడ్డీ రూ. 6,000
- (g) లాటరీ టిక్కెట్లు కొనుగోలుకు అయిన వ్యయం రూ. 5,000
- (h) ఎగ్జామినర్షిప్ ప్రతిఫలం రూ. 2,000

అతని యొక్క మొత్తం ఆదాయం లెక్కింపుము.

UNIT V

17. Mr. G. Sen own houses at Bombay and Bangalore. These houses run for races at the racecourse. During the year 2006-07. Mr. Sen submits the following information :

- (a) Expenses on race horses at Bombay Rs. 2,60,000
  - (b) Expenses on race horses at Bangalore Rs. 4,30,000
  - (c) Stake money earned by houses at
    - (i) Bombay Rs. 1,20,000
    - (ii) Bangalore Rs. 5,00,000.
  - (d) Mr. G. Sen received Rs. 1,04,100 on 1.7.2006 on betting during horse races at Bombay.
- Compute his taxable income under other sources.

శ్రీ G. సేన్ ముంబాయిలోను మరియు బెంగళూరు రేసు కోర్సులో పాల్గొనే గుజ్జుల యజమాని 2006-07 సంబంధించి అతని వివరాలు :

- (a) వందెపు గుజ్జులపై ఖర్చు (ముంబాయిలో) రూ. 2,60,000
- (b) పెందెపు గుజ్జులపై ఖర్చు (బెంగళూరు) రూ. 4,30,000
- (c) గుజ్జుల గెలుపుపై వచ్చిన (స్టేక్ మనీ) పారితోషికం
  - (i) ముంబాయిలో రూ. 1,20,000
  - (ii) బెంగళూరు రూ. 5,00,000.
- (d) శ్రీ G. సేన్ ముంబాయిలో గుజ్జులపై వందెంలు గెలిచినందుకు రూ. 1,04,100 వసూలైనది.

ఇతర వనరుల నుండి ఆదాయం లెక్కించుము.

Or

18. How would you determine the residential states of a person?

విడి వ్యక్తి నివాస ప్రతిపత్తిని ఏ విధంగా నిర్ధారించగలవు?

(1603 MC)

B.Com. (Vocational) DEGREE EXAMINATION, MARCH/APRIL 2016.

(Supplementary)

(Examination at the end of First Year)

Part - II : IT Procedure and Practice

CENTRAL SALES TAX AND AP VAT Proc. & Prac.

(Regulation 2013-14)

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A — (4 × 5 = 20 marks)

Answer any FOUR of the following.

1. What are the salient features of the Central Sales Tax Act 1956?

కేంద్రీయ అమ్మకం పన్ను చట్టం 1956 యొక్క లక్షణాలను వివరింపుము.

2. Write a short note on casual trader.

Casual వర్తకునిపై చిన్న లఘు వ్యాఖ్య వ్రాయుము.

3. Discuss the advantages of VAT.

VAT యొక్క ప్రయోజనాలను చర్చించుము.

4. Define the following terms under VAT law.

(a) Declined goods

(b) Gross turnover.

విలువ ఆదారిత పన్ను ఆధారంగా ఈ క్రింది వాటిని వివరింపుము :

(a) ప్రకటిత వస్తువులు

(b) స్థూల టర్నోవర్.

5. What are the features of SEZ?

సెజ్ యొక్క లక్షణాలేవి?

6. What is inter state trade of commerce?

అంతరాష్ట్ర వాణిజ్య అనగా నేమి?

7. What are the elements of inter state trade?

అంతరాష్ట్ర వర్తకంలోని అంశాలేవి?

8. What are the objectives of VAT?

వ్యాట్ యొక్క ఉద్దేశ్యాలు ఏమిటి?

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer ONE question from each Unit.

UNIT I

9. What is VAT? Explain the significance of VAT.

వ్యాట్ అనగా నేమి? VAT యొక్క ప్రాముఖ్యత తెలపండి.

Or

10. What are the features and disadvantages of VAT?

వ్యాట్ యొక్క లక్షణాలను, పరిమితులను వివరింపుము.

UNIT II

11. Illustrate the turnover with suitable examples write a note on rules regarding determination of turnover.

టర్నోవర్ ని లెక్కించడానికి కావలసిన పద్ధతులను అవసరమైన ఉదాహరణలతో వివరింపుము.

Or

12. Explain various exemptions from CST.

కేంద్రీయ అమ్మకం వన్ను నుంచి వివిధ మినహాయింపులను వివరించండి.

UNIT III

13. From the following information compute the taxable turn over of Mr. X (a dealer) under CST Act.

	Rs.
(a) Gross amount received (or) receivable by the dealer during the quarter (excluding the sales tax)	16,00,000
(b) Sale of goods out side the state	1,00,000
(c) State of goods in course of export outside India	3,00,000
(d) Cost of freight and installation charged separately but included in the turnover (In case of inter state sale)	10,000
(e) Subsequent sale in the course of inter state trade to a registered dealer	3,90,000

ఈ క్రింది వివరాల నుండి Mr. X అనే డీలర్ యొక్క వన్ను విధించబడే ఆవర్తనను CST చట్టం ప్రకారం లెక్కించండి :

రూ.

(a) తైమాసికంలో డీలర్‌కు రావలసిన లేదా స్థూల మొత్తం (ఆదాయపు వన్ను మినహా)	16,00,000
(b) రాష్ట్రం వెలుపల అమ్మకాలు	1,00,000
(c) భారతదేశం వెలుపల జరిపిన ఎగుమతులు	3,00,000
(d) విడిగా చార్జీ చేసిన ప్రైట్ మరియు స్థావర ఖర్చులు వీటిని ఆవర్తనలో కలిపి చూపారు. (అంతరాష్ట్ర అమ్మకాలకు చెందినవ)	10,000
(e) రిజిస్టర్ డీలర్‌కి అంతరాష్ట్ర అమ్మకాలు	3,90,000

Or

14. The gross turnover of a registered dealer is Rs. 20,00,000. From the following information compute his taxable turnover under CST act.

Rs.

(a) Sales price of exempted goods	4,00,000
(b) Export from India	3,00,000
(c) Sale with in state	4,00,000
(d) Good returned under Inter-state trade	50,000
(e) Rate of tax on interstate trade	
Rs. 5,00,000 @ 10%	
Rs. 3,50,000 @ 3%	

The dealer has not submitted any form to the authorities.

ఒక రిజిస్టర్ డీలర్ యొక్క స్థూల ఆవర్తన రూ. 20,00,000 ఈ క్రింది వివరాలు సహాయంతో CST చట్టం ప్రకారం వన్ను విధించదగిన ఆవర్తనను లెక్కించండి :

రూ.

(a) మినహాయించబడిన వస్తువు అమ్మకం ధర	4,00,000
(b) ఎగుమతులు	3,00,000
(c) రాష్ట్రంలో అమ్మకాలు	4,00,000
(d) అంతరాష్ట్ర వర్తకంలో వాపసు చేసిన వస్తువులు	50,000
(e) అంతరాష్ట్ర వర్తకంలో వన్ను రేట్లు	
రూ. 5,00,000 @ 10%	
రూ. 3,50,000 @ 3%	

డీలర్ ఎటువంటి ఫామ్‌లను అధికారులకు సమర్పించలేదు.

UNIT IV

15. Differences between form C and form D.

సి ఫామ్ కి మరియు డి ఫామ్ మధ్య వ్యత్యాసాలేవి?

Or

16. What are the VAT rates? Explain the working of VAT with the help of a hypothetical example.

VAT రేట్లు అంటే ఏమిటి? ప్రతిపాదన ఉదాహరణ సహాయంతో VAT పన్ను విధానాన్ని వివరింపుము.

UNIT V

17. From the following particular calculate tax credit on input/supplies.

Particulars	Amount
Input procured with in a state	Rs. 5,00,000
Output sold during the month	Rs. 10,00,000
Rate of tax	10%

ఈ క్రింది వివరాల నుండి పన్ను క్రెడిట్ లెక్కించండి :

వివరాలు	మొత్తం
రాష్ట్రంలోపల అమ్మకాలు	రూ. 5,00,000
ప్రస్తుత నెల అమ్మిన ఉత్పత్తి	రూ. 10,00,000
పన్ను రేటు	10%

Or

18. Calculate net tax payable from the following information :

- (a) Taxable turnover Rs. 50 Lac VAT rate 10%
- (b) Purchase tax Rs. 3 Lac
- (c) Input tax credit eligible Rs. 2 Lac.

క్రింది సమాచారం ఆధారంగా చెల్లించవలసిన నికరపన్నును లెక్కించండి :

- (a) పన్ను విధించబడే టర్నోవర్ రూ. 50 లక్షలు పన్ను రేటు 10%
- (b) కొనుగోళ్ళు పన్ను రూ. 3,00,000
- (c) ఉత్పాదక పన్ను క్రెడిట్ రూ. 2,00,000.

(1901)

B.Com.(Honours) DEGREE EXAMINATION, MARCH/APRIL 2016.

(Supplementary)

(Examination at the end of First Year)

Part II

BUSINESS ORGANIZATION AND MANAGEMENT

(Regulation 2013-2014)

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A — (5 × 2 = 10 marks)

Answer any FIVE questions.

1. Business.
వ్యాపారము.
2. Minor partner.
మైనర్ బాగస్సుడు.
3. Promoter.
ప్రమోటర్.
4. Registration.
కంపెనీ నమోదు.
5. Decentralization.
వికేంద్రీకరణ.
6. Unity of command.
ఆదేశ ఏకత్వము.
7. Decision making.
నిర్ణయ ప్రక్రియ.
8. Karta.
కర్త.

SECTION B — (5 × 4 = 20 marks)

Answer any FIVE questions.

9. Write about any four aids to trade.
ఏదైనా నాలుగు వర్తక సదుపాయాలు గూర్చి వ్రాయుము.
10. Joint Hindu Family business types.
ఉమ్మడి హిందూ కుటుంబ వ్యవస్థ రకములు.
11. Explain the features of ideal partnership.
ఆదర్శ భాగస్వామ్యం యొక్క లక్షణాలను వివరించండి.
12. Write about articles of association.
నియమావళి గూర్చి వ్రాయుము.
13. What are the features co-operative societies?
సహకార సంఘాల యొక్క లక్షణాలు ఏమి?
14. State the benefits of scientific management.
ఆ శాస్త్రీయ నిర్వహణ యొక్క ఉపయోగాలను తెల్పుము.
15. What are the characteristic of planning?
ప్రణాళిక యొక్క లక్షణాలు ఏమి?
16. State the features of organization.
వ్యవస్థ యొక్క లక్షణాలు తెల్పుము.

SECTION C — (5 × 8 = 40 marks)

Answer the following questions.

17. (a) Explain about the concepts of business, trade, industry and commerce.
వ్యాపారం, వర్తకము, వాణిజ్యము మరియు పరిశ్రమ అనే పదాలను వివరించండి.

Or

- (b) Explain the objectives of a business.
వ్యాపారము యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యములను వివరింపుము.

18. (a) Explain rights and duties of partner.

భాగస్వామి యొక్క హక్కులు మరియు విధులను వివరింపుము.

Or

- (b) What is partnership deed? Discuss its main contents.

భాగస్వామ్య ఒప్పందము అంటే ఏమిటి? దానిలోని ముఖ్య అంశాలను గూర్చి వ్రాయుము.

19. (a) Explain the different stages of company formation.

కంపెనీ వ్యవస్థాపనలో వివిధ దశలను వివరించండి.

Or

- (b) What is memorandum of association? Explain its clauses.

సంస్థాపన పత్రం అనగానేమి? అందులోని క్లాజులను వివరింపుము.

20. (a) Discuss the steps in planning.

ప్రణాళికీకరణలోని దశలను చర్చింపుము.

Or

- (b) State the meaning of decision making. What are the steps involved in decision making?

నిర్ణయ ప్రక్రియ అనగానేమి? నిర్ణయ ప్రక్రియలో ఇమిడి ఉన్న దశలు ఏమి?

21. (a) Distinguish between formal and informal organization.

లాంఛన ప్రాయమైన, లాంచన ప్రాయంకాని వ్యవస్థ మధ్యగల తేడాలను తెల్పుము.

Or

- (b) What is delegation of authority? State the problems involved in delegation of authority.

అధికార ప్రధానం అనగానేమి? అధికార ప్రధానంలో ఇమిడి వున్న సమస్యలేమి?

(1902)

B.Com. (Honours) DEGREE EXAMINATION, MARCH/APRIL 2016.

(Supplementary)

(Examination at the end of First Year)

Part II

FINANCIAL ACCOUNTING

(Regulation 2013-2014)

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A — (4 × 5 = 20 marks)

Answer any FOUR of the following.

Each question carries equal marks.

1. Write the limitations of financial accounting.

గణకశాస్త్రం యొక్క పరిమితులను వ్రాయండి.

2. Write different subsidiary books.

వివిధ సహాయక చిట్టాలను వ్రాయండి.

3. Write different types of errors.

వివిధ రకాల తప్పులను వ్రాయండి.

4. Difference between consignment and joint venture.

కన్సైన్మెంట్ కు మరియు ఉమ్మడి వ్యాపారానికి మధ్య భేదం.

5. Capital receipts.

మూలధన వసూళ్ళు.

6. Write the need for providing depreciation.

తరుగుదల ఏర్పాటుకు గల అవశ్యకతను వ్రాయండి.

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer any ONE question from each Unit.

Each question carries equal marks.

UNIT I

7. Journalize the following transactions in the books of Kapil.

2015, March

		Rs.
1	Started business with cash	45,000
2	Paid into bank	25,000
3	Goods purchased for cash	15,000
5	Purchase of furniture by cheque	5,000
8	Sold goods to Aravind	4,000

10	Goods purchased from Amruth	1,000
12	Goods returned to Amruth	200
18	Cash received from Aravind	3,760
	Allowed discount	240
25	Goods used for personal use	400
30	Salaries paid to staff	2,500

కపిల్ పుస్తకాలనుండి పొందిన దిగువ వ్యవహారాలను చిట్టా పద్ధతులు వ్రాయుము.

మార్చి 2015

Rs.

1	వ్యాపారం ప్రారంభించుటకు తెచ్చిన నగదు	45,000
2	బ్యాంకులో చెల్లించినది	25,000
3	నగదుకు సరుకు కొనుగోలు	15,000
5	చెక్కు ద్వారా ఫర్నిచరు కొనుగోలు	5,000
8	అరవింద్ కు సరుకు అమ్మకం	4,000
10	అమిత్ నుండి సరుకు కొనుగోలు	1,000
12	అమిత్ కి వావసు చేసిన సరుకు	200
18	అరవింద్ నుండి వసూలైన నగదు	3,760
	అతనికి అనుమతించిన డిస్కాంట్	240
25	సంతానికి వాడుకున్న సరుకులు	400
30	సిబ్బందికి జీతాలు చెల్లింపు	2,500

8. Record the following transactions in the appropriate subsidiary books.

2013, February

Rs.

1	Purchased from Madhu (Trade discount 10%)	5,000
3	Goods sold to Pandu (Trade discount 5%)	2,000
5	Saraswathi sold goods to us	1,000
7	Yadagiri purchased goods from us	2,000
10	Purchased from Mohan for cash	1,500
15	Purchased from Prasad on credit	3,000
20	Sold goods to Srikanth	2,500

దిగువ వ్యవహారాలు సరియైన సహాయక చిట్టాలో నమోదు చేయండి.

2013, ఫిబ్రవరి

Rs.

1	మధు నుండి కొనుగోలు (వర్తకపు డిస్కౌంట్ 10%)	5,000
3	పండుకు సరుకు అమ్మకం(వర్తకపు డిస్కౌంట్ 5%)	2,000
5	సరస్వతి మనకు అమ్మిన సరుకు	1,000
7	యాదగిరి మన నుండి కొనుగోలు	2,000
10	మోహన్ నుండి నగదుకు కొనుగోలు	1,500
15	ప్రసాద్ నుండి అరువుకు కొనుగోలు	3,000
20	శ్రీకాంత్ కు సరుకు అమ్మకం	2,500

UNIT II

9. From the following particulars prepare three column cash book of Snit. Tejaswini.

2015, March

Rs.

1	Cash in hand	2,000
	Cash at bank	3,000
3	Purchased for cash	1,000
6	Received from Y	3,960
	Discount allowed	40
9	Cash remitted into bank (deposited)	2,000
12	Cash sales Rs. 1,500 of which Rs. 500 was deposited into bank	
15	Withdrawn from the bank for office use	1,000
17	Paid wages	200
25	Cash sales	500
30	Paid to X Rs. 480 and discount received	20

దిగువ వివరాల నుండి శ్రీమతి తేజస్వినీ యొక్క మూడు వరుసల నగదు చిట్టా తయారు చేయండి.

మార్చి 2015,

రూ.

1	చేతిలో నగదు	2,000
	బ్యాంకులో నగదు	3,000
3	నగదు కొనుగోళ్ళు	1,000

6	Y నుండి వసూలు	3,960
	అతనికి అనుమతించిన డిస్కౌంట్	40
9	బ్యాంకుకు పంపిన నగదు (డిపాజిట్ చేసినది)	2,000
12	నగదు అమ్మకాలు రూ. 1,500 అందులో 500 బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేయడమైనది	
15	ఆఫీస్ కొరకు బ్యాంకు నుండి తీసుకొన్నది	1,000
17	వేతనాలు చెల్లింపు	200
25	నగదు అమ్మకాలు	500
30	X కు రూ. 480 చెల్లింపు వచ్చిన డిస్కౌంట్	20

10. From the following particulars prepare Sanjay's Bank Reconciliation Statement as on 31-03-2015.

- Overdraft balance as per pass book Rs. 10,000.
- Cheques deposited into bank Rs. 5,000 out of which only cheques of Rs. 2,000 have been collected.
- Cheques issued Rs. 1,500 but not presented for payment in the bank.
- A customer directly paid into bank Rs. 1,200.
- Bank charges Rs. 200; Insurance premium Rs. 500 debited in pass book only.
- An amount Rs. 300 have been collected as dividend by bank but not recorded in cash book.

దిగవ వివరాల నుండి సంజయ్ యొక్క బ్యాంకు నిల్వలన సమన్వయ పట్టికను 31.3.2015 తయారు చేయండి.

- పాస్ బుక్ ప్రకారం బ్యాంకు ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ నిల్వ రూ. 10,000.
- రూ. 5,000 విలువ గల చెక్కులు బ్యాంకులో డిపాజిట్ చేయగా, అందులో రూ. 2,000 విలువ గల చెక్కులు వసూలైనాయి.
- రూ. 1,500 చెక్కులు జారీ చేయగా బ్యాంకు చెల్లింపునకు దాఖలు కాలేదు.
- ఖాతాదారు నేరుగా బ్యాంకుకు చెల్లించినది రూ. 1,200.
- బ్యాంకు చార్జీలు రూ. 200, భీమా ప్రీమియం రూ. 500, పాస్ బుక్ లో మాత్రమే డెబిట్ చేయబడినవి.
- బ్యాంకు డివిడెండ్లు వసూలు చేసినవి రూ. 300 నగదు పుస్తకంలో నమోదు చేయలేదు.

UNIT III

11. From the Trial balance of Kumar, prepare final accounts for the year ended 31-12-2009.

Debit balances	Rs.	Credit balances	Rs.
Purchases	68,000	Sales	99,000
Salaries	1,500	Capital	80,000
Rent	1,000	Creditors	25,000
Insurance	1,000	Commission	2,000
Debtors	20,000	Provision for bad debts	2,100
Plant	50,000	Bills payable	5,000
Furniture	9,000		
Cash at bank	20,000		
Opening stock	25,000		
Bills receivables	16,000		
Wages	1,600		
	<u>2,13,100</u>		<u>2,13,100</u>

Adjustments :

- Closing stock on 31-12-2009 was Rs. 30,000.
- Outstanding salaries Rs. 200.
- Depreciate plant by 10% and furniture 5%.
- Provide 5% reserve for bad debts on debtors.
- Prepaid wages Rs. 100.

కుమార్ యొక్క దిగువ అంకణా నుండి 31.12.2009 అంతమయ్యే సం॥నికి ముగింపు లెక్కలు తయారుచేయండి.

డెబిట్ నిల్వలు	రూ.	క్రెడిట్ నిల్వలు	రూ.
కొనుగోళ్ళు	68,000	అమ్మకాలు	99,000
జీతాలు	1,500	మూలధనం	80,000
అద్దె	1,000	ఋణదాతలు	25,000
భీమా	1,000	కమిషన్	2,000
ఋణగ్రస్తులు	20,000	రాని బాకీల కొరకు ఏర్పాటు	2,100
ప్లాంటు	50,000	చెల్లింపు బిల్లులు	5,000
ఫర్నిచరు	9,000		
బ్యాంకులో నగదు	20,000		
ప్రారంభ సరుకు	25,000		
వసూలు బిల్లులు	16,000		
వేతనాలు	1,600		
	<u>2,13,100</u>		<u>2,13,100</u>

సర్దుబాట్లు :

- (a) 31-12-2009 న ముగింపు సరుకు రూ. 30,000.
- (b) చెల్లించవలసిన జీతాలు రూ. 200.
- (c) ప్లాంటుపై 10% ఫర్నిచరుపై 5% తరుగుదల ఏర్పాటు చేయండి.
- (d) ఋణగ్రస్తులపై రాని బాకీల ఏర్పాటు కొరకు 5% ఏర్పాటు చేయండి.
- (e) ముందుగా చెల్లించిన వేతనాలు రూ. 100.

12. Rectify the following errors and prepare Suspense Account.

- (a) Good purchased from Mani for Rs. 300 passed through Sales book.
- (b) Received a bill from Arun for Rs. 500 passed through bills payable book.
- (c) An item of Rs. 150 relating to prepaid rent has omitted to be brought forward.
- (d) Rs. 500 paid to Hari were debited to Giri account.
- (e) Sales day book was over cast by Rs. 200.
- (f) Goods sold to Krishna for Rs. 430 has been credited to Rs. 340.
- (g) Salaries paid Rs. 890 posted to salaries account as Rs. 980.

దిగువ తప్పులకు సవరణ పద్ధతులు వ్రాసి, అనామత్తు ఖాతాను తయారుచేయండి.

- (a) మణి నుండి కొన్న రూ. 300 ల సరుకు అమ్మకాల పుస్తకములో వ్రాయబడింది.
- (b) అరుణ్ నుండి వచ్చి వసూలు బిల్లు రూ. 500 చెల్లింపు బిల్లు పుస్తకములో వ్రాయబడింది.
- (c) ముందుగా చెల్లించిన అద్దె రూ. 150 నమోదు చేయటం మరిచినారు.
- (d) హరికి చెల్లించిన రూ. 500 గిరి ఖాతాలో డెబిట్ చేయడమైనది.
- (e) అమ్మకాల పుస్తకము రూ. 200 ఎక్కువ కుడినారు.
- (f) కృష్ణకు అమ్మిన రూ. 430 లు అతని ఖాతాలో రూ. 340 గా నమోదు చేశారు.
- (g) జీతాలుగా రూ. 890 లు చెల్లించి జీతాల ఖాతాలో రూ. 980 గా నమోదు చేశారు.

UNIT IV

13. Ashok sent goods on consignment basis to Srinivas whose cost was Rs. 16,000 at a profarma invoice price of cost plus 25% and spent Rs. 1,500 on freight charges. Srinivas accepted a bill for Rs. 16,000 immediately on receiving goods. His expenses were Rs. 200 as rent and Rs. 100 as insurance. Srinivas sold 3/4 of goods for Rs. 19,500 part of sales were credit and one customer failed to pay Rs. 400 as per agreement 10% commission on invoice price and 20% on price realized over and above the invoice price. Prepare necessary ledger accounts in the books of Ashok.

అశోక్, శ్రీనివాస్కు రూ. 16,000 విలువ గల సరుకును ఖరీదుపై 25% కలిపి కన్సైన్మెంట్పై వంపినాడు. రవాణాకై రూ. 1,500 చెల్లించినాడు. శ్రీనివాస్ సరుకు స్వీకరించిన వెంటనే రూ. 16,000 బిల్లు ఆమోదించినాడు. గిడ్డంగి అద్దెగా రూ. 200 భీమాకై రూ. 100 చెల్లించి $\frac{3}{4}$ వంతు సరుకు రూ. 19,500 కు అమ్మినాడు. అరువు అమ్మకాలలో రాని బాకీలు రూ. 400 ఒప్పందం ప్రకారం కమిషన్ ఇన్వాయిస్ ధర వరకు 10% అపైన 20%.

అశోక్ పుస్తకాలలో అవసరమైన ఆవర్ణాభాతాలు వ్రాయండి.

14. A and B undertake jointly construction of a building for Rs. 60,000 payable as Rs. 48,000 cash and Rs. 12,000 as fully paid shares of the company. A joint bank account opened in which A paid Rs. 15,000 and B paid Rs. 9,000. They share profits and losses in the proportion of 2/3 and 1/3 respectively.

The construction details as follows :

Material Rs. 42,000; Wages Rs. 18,000; Material supplied by A Rs. 3,000; Material supplied by B Rs. 2,400; Architect's fee paid by A Rs. 1,200. The contract was completed and the price duly received in cash and shares. The joint venture was closed by A taking shares for Rs. 9,600 and B taking up closing stock of material for Rs. 1,800.

Show the necessary ledger accounts.

A మరియు B లు ఉమ్మడిగా ఒక భవన నిర్మాణాన్ని రూ. 60,000 లకు చేపట్టినారు. భవన కాంట్రాక్టు విలువ రూ. 48,000 నగదుగాను, రూ. 12,000 పూర్తిగా చెల్లించిన బాటాల రూపములోను వస్తాయి. వారు ఉమ్మడి బ్యాంకు ఖాతాను ప్రారంభించి A రూ. 15,000, B రూ. 9,000 డిపాజిట్ చేసినారు. వారి లాభనష్టాల నిష్పత్తి వరుసగా 2/3 మరియు 1/3.

భవన నిర్మాణ ఖర్చుల వివరాలు

మెటీరియల్స్ 42,000

వేతనాలు 18,000

A సరఫరా చేసిన మెటీరియల్స్ 3,000

B సరఫరా చేసిన మెటీరియల్స్ 2,400

A చెల్లించిన అర్కిటెక్ట్ ఫీజ్ 1,200

కాంట్రాక్టు పుర్తి అయినది. నగదు మరియు వాటాలు వచ్చినాయి. వాటాలను A రూ. 9,600 మిగిలిన మెటీరియల్స్ B రూ. 1,800 లకు తీసుకొన్నారు. అవసరమైన ఉమ్మడి వ్యాపార ఖాతాలను వ్రాయండి.

UNIT V

15. On 1.1.2001 X Company Ltd. purchased a machine for Rs. 60,000 and Rs. 20,000 were spent on its erection immediately. On 1-7-2002 another machine was purchased for Rs. 52,000 and on 1-7-2003 the first machine was sold for Rs. 64,000. On the same date another machine was purchased for Rs. 50,000. On 1-7-2004 the second machine was sold for Rs. 46,000. Depreciation was provided on the machine @ 10% p.a. on the original cost annually, on 31st December.

Prepare machine account for the above four calendar years.

X కంపెనీ లిమిటెడ్ వారు 1.12.2001 న ఒక యంత్రమును రూ. 60,000లకు కొనుగోలు చేసి వెంటనే దాని స్థావన నిమిత్తం రూ. 20,000 ఖర్చు చేసినారు. 1.7.2002 న మరో యంత్రాన్ని రూ. 52,000 లకు కొన్నది. 1.7.2003న మొదటి యంత్రాన్ని రూ. 64,000 లకు అమ్మి అదే తేదిన మరియొక యంత్రాన్ని రూ. 50,000 లకు కొనుగోలు చేసినది. 1.7.2004న రెండవ యంత్రాన్ని రూ. 46,000 లకు అమ్మినది. ప్రతి సం॥రం డిసెంబర్ 31 న ఆస్తి అసలు విలువపై సం॥నికి 10% చొప్పున తరుగుదలను ఏర్పాటు చేస్తుంది. పైన నాలుగు క్యాలండర్ సంవత్సరములను యంత్రం ఖాతాను తయారుచేయండి.

16. Mahesh provided Rs. 12,000 as reserve at repairs every year. The actual expenses incurred by him for repairs in the year 2012 is Rs. 6,000; in 2013 Rs. 9,600 and in 2014 Rs. 11,000. Prepare the reserve for repairs account for the ending of 31 December, 2014.

మహేశ్ ప్రతి సంవత్సరం రిపేర్ల రిజర్వుకు రూ. 12,000 ఏర్పాటు చేస్తారు. యదార్థంగా అయిన రిపేర్లు 2012 సంవత్సరంలో రూ. 6,000, 2013 లో రూ. 9,600, 2014 లో రూ. 11,000 31 డిసెంబర్ 2014 వరకు మూడు సంవత్సరాల రిపేర్ల రిజర్వు ఖాతాను తయారుచేయండి.

15. Define Inflation and explain the causes of inflation.

ద్రవ్యోల్బణంను నిర్వచించి, ద్రవ్యోల్బణంనకు గల కారణములు తెల్పుము.

16. Explain liquidity theory of interest.

ద్రవ్యత్వాభిరుచి వడ్డీరేటు సిద్ధాంతము గూర్చి వివరించుము.

17. Explain about Balanced growth theory.

సంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతమును గూర్చి వివరించుము.

18. Explain the achievements of five year plans in India.

భారత పంచవర్ష ప్రణాళికలలో సాధించిన విజయాలు తెల్పుము.

(1903)

B.Com. (Honours) DEGREE EXAMINATION,
MARCH/APRIL 2016.

(Supplementary)

(Examination at the end of First Year)

Part – II

MANAGERIAL ECONOMICS

(Regulation 2013-2014)

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A — (4 × 5 = 20 marks)

Answer any FOUR of the following questions.

1. Explain opportunity cost principle.

అవకాశ వ్యయ సూత్రమును వివరించండి.

2. Individual demand and market demand.

వ్యక్తిగత డిమాండ్ మరియు మార్కెట్ డిమాండ్.

3. Explain production function.

ఉత్పత్తి ఫలంను వివరించుము.

4. Explain about returns to scale.

తరహాననుసరించి ప్రతిఫలాలు గుర్చి వ్రాయుము.

5. Explain features of monopoly.

ఏకస్వామ్య మార్కెట్ లక్షణములు తెల్పుము.

6. Write about types of plans.

ప్రణాళిక రకములు గుర్చి వ్రాయుము.

7. Write about Big-push theory.

బారీప్యాహం సిద్ధాంతము గుర్చి వ్రాయుము.

8. Explain types of inflation.

ద్రవ్యోల్బణ రకములు వివరించుము.

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer any FIVE questions.

9. Explain the concept of elasticity of demand. How it is measured?

డిమాండ్ వ్యాకోచత్వ భావన వివరించి, దానిని ఎలా కొలుస్తారో తెల్పుము.

10. Explain the price determination under perfect competition.

సంపూర్ణ పోటిమార్కెట్లో ధర నిర్ణయంను గుర్చి వివరించుము.

11. Explain the price determination under oligopoly.

పరిమిత స్వామ్యంలో ధరనిర్ణయం గుర్చి తెల్పుము.

12. Explain nature and scope of macro economics.

స్థూల అర్థశాస్త్రము స్వభావము, పరిధి వివరించుము.

13. Discuss the various methods calculating national income.

జాతీయాదాయంను కొలుచు వివిధ పద్ధతులను గుర్చి చర్చించుము.

14. Explain the causes of trade cycles.

వ్యాపారచక్రాలకు గల కారణములు వివరించుము.

(1904)

B.Com. (Honours) DEGREE EXAMINATION, MARCH/APRIL 2016.

(Supplementary)

(Examination at the end of First Year)

Part II

QUANTITATIVE TECHNIQUES – I

(Regulation 2013-2014)

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A — (5 × 4 = 20 marks)

Answer any FIVE questions.

1. Mention the advantages of statistics.

గణాంక శాస్త్ర ప్రయోజనాలను పేర్కొనండి.

2. Primary data Vs Secondary data.

ప్రాథమిక దత్తాంశం Vs ద్వితీయ దత్తాంశం.

3. Tabulation.

పట్టికీకరణ.

4. Write about ogive curves.

ఓజీవ్ వక్రరేఖల గూర్చి వ్రాయండి.

5. Uses of pie diagrams.

పై చిత్రపటాల యొక్క ఉపయోగాలు.

6. What are the advantages of range?

వ్యాప్తి యొక్క ఉపయోగాలు ఏమి?

7. Define quartile deviation.

చతుర్థాంశ విచలనాన్ని నిర్వచించండి.

8. Mention the uses of diagrams.

చిత్రపటాల ఉపయోగాలను పేర్కొనండి.

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer the following questions.

9. (a) Draw sub-divided bar diagram.

Year	2001-02	2002-03	2003-04
Arts Students	120	100	120
Science Students	80	90	80
Commerce Students	160	170	190
Total Students	360	360	390

ఉప విభజిత బార్ వటాన్ని గీయండి.

సంవత్సరము	2001-02	2002-03	2003-04
ఆర్ట్స్ విద్యార్థులు	120	100	120
సైన్స్ విద్యార్థులు	80	90	80
కామర్స్ విద్యార్థులు	160	170	190
మొత్తం విద్యార్థులు	360	360	390

Or

- (b) Draw histogram for the following details.

Rainfall	0-5	5-10	10-15	15-20	20-30	30-50	50-70
No. of days	5	10	25	20	18	20	8

ఈ దిగువ వివరాలకు సోపాన పటమును గీయుము

వర్షపాతం	0-5	5-10	10-15	15-20	20-30	30-50	50-70
రోజుల సంఖ్య	5	10	25	20	18	20	8

10. (a) Calculate Arithmetic mean.

అంకమధ్యమమును లెక్కించండి.

C.I	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80
f	15	20	25	30	10	12	6

Or

(b) Calculate median.

Mid values 5 15 25 35 45 55 65 75 85 95

Frequency 2 3 8 15 26 30 16 15 14 11

మధ్యగతాన్ని లెక్కించండి.

మధ్య విలువలు 5 15 25 35 45 55 65 75 85 95

పానఃపున్యము 2 3 8 15 26 30 16 15 14 11

11. (a) (i) 3 numbers are in G.P. Their sum is 21 and their product is 216. Then find the numbers.

ఒక G.P లో 3 పదాల మొత్తం 21 మరియు వాటి లబ్ధము 216 అయితే ఆ పదాలను కనుక్కోండి.

(ii) Sum of 3 numbers in A.P = 24 and their product is 440. Find the number.

ఒక A.P లో 3 పదాల మొత్తం 24, వాటి లబ్ధము 440. అయితే ఆ పదాలను కనుగొనండి.

Or

(b) (i) In a school 400 students, 40% are girls, 30% of the boys and 50% of the girls failed the exam. What % of the students in the school passed the exam?

400 మంది విద్యార్థులు ఉన్న స్కూల్లో 40% బాలికలు, బాలురు సంఖ్యలో 30%, బాలికలలో 50% పరీక్షలో ఫెయిల్ అయ్యారు. పాస్ అయిన విద్యార్థుల %ను కనుగొనండి.

(ii) The ratio of Anand's age and Ram's age is 5:3 and the sum of their age after 16 years.

ఆనంద్, రామ్ వయస్సుల నిష్పత్తి 5:3 వారి వయస్సుల మొత్తం 32 సంవత్సరాలు, 16 సంవత్సరాల తరువాత వారి వయస్సుల నిష్పత్తి కనుగొనండి.

12. (a) Calculate mode.

బాహుళ్యాన్ని కనుగొనండి.

C.I 0-3 3-6 6-9 9-12 12-15 15-18 18-21 21-24

f 4 9 7 5 2 1 8 6

Or

(b) Calculate mean derivation through Arithmetic mean.

అంకమధ్యమము ద్వారా మధ్యమ విచలనాన్ని లెక్కించండి.

x 30 50 70 90 110 130 150 170 190

f 6 9 11 14 20 15 10 8 7

13. (a) Calculate standard deviation.

ప్రామాణిక విచలనాన్ని లెక్కించండి.

C.I	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80
f	37	17	18	25	27	36	32

Or

- (b) Find the maxima and minima $Y = 2x^3 + 3x^2 - 36x + 10$.

దిగువ ప్రమేయం ఆధారంగా గరిష్ఠ మరియు కనిష్ఠ విలువ కనుగొనండి $Y = 2x^3 + 3x^2 - 36x + 10$.

(1905)

B.Com. (Honours) DEGREE EXAMINATION, MARCH/APRIL 2016.

(Supplementary)

(Examination at the end of First Year)

Part II

FUNDAMENTALS OF INFORMATION TECHNOLOGY

(Regulation 2013-2014)

Time : Three hours

Maximum : 70 marks

SECTION A — (5 × 4 = 20 marks)

Answer any FIVE of the following (not more than two sentences each).

Each question carries 4 marks.

1. Hardware and software of the computer.

కంప్యూటర్ యొక్క హార్డ్వేర్ మరియు సాఫ్ట్వేర్.

2. BPO.

బిపిఓ.

3. Booting process.

బూటింగ్ ప్రొసెస్.

4. Bullets and Numbering.

బుల్లెట్స్ మరియు నంబరింగ్.

5. Relative reference.

రిలేటివ్ రిఫరెన్స్.

6. Auto correct.

ఆటో కరెక్ట్.

7. Features of power point.

పవర్ పాయింట్ లక్షణాలు.

8. Slide show.

స్లైడ్ షో.

SECTION B — (5 × 10 = 50 marks)

Answer the following questions.

Each question carries 10 marks.

9. (a) What are the advantages and limitations of the computer?

కంప్యూటర్ యొక్క ప్రయోజనాలు మరియు పరిమితులను వ్రాయండి.

Or

- (b) Distinguish between primary and secondary memories.

ప్రాథమిక మరియు ద్వితీయ నిల్వ పరికరాల మధ్యగల భేదాలేవి?

10. (a) Explain different types of operating systems.

వివిధ రకాల ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్ల గురించి వివరించండి.

Or

- (b) What are the features of windows operating system?

విండోస్ ఆపరేటింగ్ సిస్టమ్ యొక్క లక్షణాలేవి?

11. (a) Explain the parts of Ms-Word application Window.

Ms-Word application Window భాగాలను వివరించండి.

Or

- (b) Write any ten formatting commands of Ms-Word.

Ms-Word యొక్క ఏదైనా పది ఫార్మాటింగ్ కమాండ్లను వ్రాయండి.

12. (a) Write the features of Ms-Excel.

Ms-Excel యొక్క లక్షణాలను వ్రాయండి.

Or

- (b) What are different types of functions available in Ms-Excel?

Ms-Excel లో లభించే వివిధ రకాల ఫంక్షన్లేవి?

13. (a) Explain the advantages and applications of Ms- Power Point.

Ms- Power Point యొక్క ప్రయోజనాలు మరియు అనువర్తనాలను వివరించండి.

Or

- (b) Write about different types of networks topologies.

వివిధ రకాల నెట్వర్క్ టోపాలజీలను గురించి వ్రాయండి.